

ارتباط درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی با خودشکوفایی در دانشجویان رشته پرستاری

مهشاد لنگری^۱، فاطمه دربان^۲، سکینه سبزواری^{۳*}

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران
۲. دکترای پرستاری، استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران
۳. دکترای پرستاری، دانشیار، گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات مدیریت و رهبری آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

● دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۵/۱۱ آخرین اصلاح مقاله: ۱۴۰۱/۷/۲۵ ● پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۷/۲۶

زمینه و هدف: برای رسیدن به آموزش بالینی موفق، با مساعد کردن زمینه و ایجاد شرایط مناسب، می‌توان به دانشجویان رشته پرستاری کمک کرد تا دانش و مهارت لازم را کسب نمایند. پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی و خودشکوفایی در دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۱۴۰۰ انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع مقطعی بود و به روش توصیفی-تحلیلی انجام گردید. نمونه مورد نظر را ۱۶۰ دانشجوی مقطع کارشناسی رشته پرستاری تشکیل داد که به صورت سرشماری انتخاب شدند. اطلاعات به وسیله پرسش‌نامه مشخصات جمعیت‌شناختی، پرسش‌نامه درک از محیط یادگیری سازنده‌گرایی اجتماعی و پرسش‌نامه خودشکوفایی (Ahvaz Self-Actualization Inventory یا ASAI) جمع‌آوری گردید. داده با استفاده از آزمون‌های همبستگی Pearson، Linear regression و χ^2 در نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمرات درک از محیط مبتنی بر سازنده‌گرایی و ابعاد آن، $30/50 \pm 19/88$ و میانگین نمرات خودشکوفایی، $12/99 \pm 81/23$ گزارش گردید. بین درک از محیط مبتنی بر خودشکوفایی با سازنده‌گرایی و همچنین، بین تمام ابعاد درک از محیط مبتنی بر سازنده‌گرایی با خودشکوفایی ارتباط مثبت معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/050$).

نتیجه‌گیری: نمره کل متغیر درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی توانست خودشکوفایی را در دانشجویان رشته پرستاری پیش‌بینی نماید. چنانچه نمره ابعاد این رویکرد تغییر کند، خودشکوفایی نیز تغییر می‌کند. با استفاده از رویکرد سازنده‌گرایی، می‌توان خودشکوفایی را در دانشجویان رشته پرستاری بهبود بخشید؛ به نحوی که مشارکت فعال یادگیرنده در ساخت دانش و افزایش تعامل با افراد، می‌تواند توانایی‌ها و استعداد‌های فرد را تحقق بخشد و فراگیر به خودشکوفایی دست یابد. انتظار می‌رود که محیط یادگیری سازنده‌گرا بتواند موجب رشد و توسعه دانشجویان رشته پرستاری در محیط‌های آموزشی شود و علاقمندی به پیشرفت تحصیلی در بخش‌های مختلف آموزشی و پژوهشی و انتخاب شغل را به دنبال داشته باشد.

کلید واژه‌ها: درک، محیط یادگیری، خودشکوفایی، سازنده‌گرایی، دانشجویان پرستاری

نویسنده مسئول: گروه آموزش پزشکی، مرکز مطالعات و توسعه، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

● تلفن: ۳۱۳۲۵۲۱۹-۳۴ ● نمابر: ۳۱۳۲۵۲۱۸-۳۴

Email: s_sabzevari@kmu.ac.ir

مقدمه

یادگیری، تغییر نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه است و تحت عنوان تمرین تقویت شده تعریف می‌شود (۱). ملاک یادگیری در این تعریف، تمرین و تجربه و عوامل مؤثر بر یادگیری شامل کیفیت تدریس، اهداف انگیزشی، دانش قبلی، آمادگی، استعداد و محیط یادگیری می‌باشد (۲). محیط یادگیری شامل پنج ویژگی اصلی «ارتباط با زندگی، عدم قطعیت، بیان انتقادی، نظارت مشترک و مذاکره با دانشجویان» مبتنی بر رویکرد سازنده‌گرایی است (۳).

نظریه یادگیری سازنده‌گرایی ریشه در اندیشه‌های علمی و فلسفی دانشمندانی همچون Bruner, Vygotsky, Piaget و John Dewey دارد که به نقش فعال یادگیرنده در درک، فهم و ساختن دانش و علم اشاره کرده‌اند (۴). در این نظریه، بر یادگیری موقعیتی تأکید می‌شود؛ به این معنی که دانش به موقعیت‌ها، مقاصد و تکالیفی که در آن‌ها به کار می‌رود، وابسته است. استفاده از این رویکرد در تدریس که شامل مشارکت فعال یادگیرنده در امر یادگیری می‌باشد، نقش تسهیل‌گر استاد در تدریس و تأکید بر موقعیت‌های آموزشی عملی، عینی و تجربه‌های اصیل را برجسته می‌کند (۵-۷). مفهوم یادگیری موقعیتی که در نظریه سازنده‌گرایی نیز به آن تأکید می‌گردد، این است که دانش نمی‌تواند از انجام کار جدا باشد و اگر این اصل مورد توجه قرار نگیرد، دانش از زمینه آن جدا می‌شود (۸، ۹). طبق این رویکرد، آموزش باید در محیط‌های طبیعی و اصیل اتفاق بیفتد (۱۰-۱۲). نظریه سازنده‌گرایی در آموزش پرستاری بسیار پرطرفدار است و به عنوان رویکرد جایگزین آموزش سنتی محسوب می‌شود (۴).

اصطلاح خودشکوفایی در روان‌شناسی مدرن، تحت عنوان محقق ساختن توانایی و استعدادهای درونی بالقوه فرد توسط خودش تعریف می‌شود (۱۳). این مفهوم به طور گسترده در نظریه Abraham Maslow مطرح گردید که بر اساس آن، خودشکوفایی بالاترین سطح نیازها می‌باشد و در صورتی فرد می‌تواند این نیاز را برآورده کند که نیازهای سطح پایین‌تر ارضا شده باشند (۱۴). زمانی که نیازهای اساسی تا حدی ارضا شده باشند، فرد می‌تواند به نیاز خودشکوفایی پاسخ دهد (۱۵).

Maslow اعتقاد داشت که تنها یک درصد از افراد جامعه می‌توانند به خودشکوفایی برسند. این در حالی است که نتایج تحقیقات بعد از او نشان داد که این گونه نیست و افراد بیشتری می‌توانند به این سطح برسند (۱۶). Neto بر اساس پژوهش خود اظهار داشت که خودشکوفایی به عنوان بالاترین نیاز فراگیران، با به فعالیت رساندن استعدادهای بالقوه آن‌ها رابطه دارد (۱۷). بدون شک دانشگاه‌های علوم پزشکی بستر اصلی تأمین نیروی انسانی توانمند جهت پیشرفت، جوابگویی به نیازها و توسعه نظام سلامت می‌باشند (۱۸) و رسالت آن‌ها توانمند نمودن دانش‌آموختگان در پاسخ به نیازهای نظام سلامت جامعه است و برای رسیدن به این هدف باید دانش و مهارت لازم را کسب کنند (۱۸).

نیلی احمدآبادی و مصطفی‌زاده ضمن بررسی تدریس مبتنی بر رویکرد سازنده‌گرایی در کارورزی و کارآموزی دانشجویان رشته مامایی، به این نتیجه رسیدند که استفاده از این رویکرد در آموزش بالینی مامایی (کارآموزی و کارورزی)، باعث ارتقای سطح علمی و رضایت و اعتماد به نفس دانشجویان و یادگیری عمیق و ماندگار و استقلال عمل آن‌ها می‌شود (۱۹).

حقایقی و کارشکی در مطالعه خود که به منظور بررسی نقش ادراک از محیط یادگیری سازنده‌گرا بر مؤلفه‌های اهداف پیشرفت دانشجویان انجام شد، دریافتند که محیط یادگیری تأثیر مثبت و معنی‌داری بر مؤلفه‌های اهداف پیشرفت دارد و همچنین، به خوبی توانسته است نقش علت برای اهداف پیشرفت دانشجویان را ایفا نماید (۲۰). Shipunova و همکاران به نقش خودشکوفایی دانشجویان در انطباق با محیط یادگیری الکترونیکی پرداختند و نتیجه‌گیری کردند که سطح متوسط پایین خودشکوفایی، نشان دهنده نیاز به نظارت بر دانشجویان سال اول در انتخاب خط سیر آموزشی در محیط آنلاین است (۲۱). Karabulut و Aktaş ضمن بررسی درک دانشجویان رشته پرستاری ترکیه از محیط یادگیری بالینی و ارتباط آن با انگیزه تحصیلی و تصمیم‌گیری بالینی، به این نتیجه رسیدند که انگیزه تحصیلی دانشجویان رشته پرستاری با افزایش کیفیت محیط یادگیری بالینی آن‌ها افزایش می‌یابد (۲۲). Ay و Yurttas در

تحقیقی با هدف بررسی رابطه بین موانع خودشکوفایی و انتخاب شغل دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه Ataturk دریافتند که با کاهش موانع خودشکوفایی دانشجویان، تمایل به انتخاب شغل آن‌ها افزایش می‌یابد (۲۳).

کاربرد رویکرد سازنده‌گرایی و روش‌های وابسته به آن در آموزش حرفه‌های مربوط به سلامت از اهمیت زیادی برخوردار است. به دلیل ماهیت و فضای حاکم بر آموزش این حرفه‌ها، نیاز به چنین رویکردی که بر موقعیت و کاربرد موارد اصیل و واقعی تأکید دارد، افزایش یافته است. همچنین، استفاده از این رویکرد که با پردازش عمیق اطلاعات همراه باشد، تأثیر زیادی بر یادگیری بهتر دارد و منجر به درجاتی از خودشکوفایی می‌شود. کمبود تحقیقات انجام شده در آموزش حرفه‌های سلامت و به خصوص پرستاری احساس می‌شود. بنابراین، در پژوهش حاضر به بررسی ارتباط درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی با خودشکوفایی در دانشجویان رشته پرستاری پرداخته شد.

روش کار

این مطالعه از نوع مقطعی بود و به روش توصیفی-تحلیلی در سال ۱۴۰۰ انجام شد. محیط یادگیری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی کرمان بود. نمونه‌گیری به صورت سرشماری انجام گرفت و تمام دانشجویان وارد تحقیق شدند. تعداد کل نمونه، ۲۱۷ نفر بود که ۵۷ نفر ریزش وجود داشت و میزان پاسخدهی ۷۴ درصد گزارش گردید. در مجموع، ۱۶۰ نفر پرسش‌نامه را تکمیل نمودند و نتایج به دست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. معیارهای ورود به پژوهش شامل گذراندن حداقل یک ترم کارآموزی و تمایل به همکاری برای انجام طرح بود و گرفتن انتقالی و یا مرخصی در حین اجرای مطالعه و عدم تمایل برای همکاری نیز به عنوان معیارهای خروج در نظر گرفته شد. تحقیق حاضر پس از اخذ کد اخلاق IR.KMU.REC.1400.309 از معاونت تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه کرمان انجام و تمام اصول اخلاقی معمول در آن رعایت گردید.

ابزار مورد استفاده پرسش‌نامه مشخصات جمعیت‌شناختی، پرسش‌نامه ادراک از محیط یادگیری سازنده‌گرایی اجتماعی و پرسش‌نامه خودشکوفایی اهواز (Ahvaz Self-Actualization Inventory یا ASAI) بود. با توجه به شرایط همه‌گیری بیماری کرونا و عدم امکان حضور همه دانشجویان و جمع‌آوری داده‌ها به صورت حضوری، پرسش‌نامه با استفاده از سایت پرس‌لاین طراحی و جمع‌آوری داده‌ها نیز به صورت الکترونیک صورت گرفت (<https://survey.porsline.ir/>).

پرسش‌نامه ادراک از محیط یادگیری سازنده‌گرایی اجتماعی: این پرسش‌نامه شامل ۴۵ سؤال در ۸ مؤلفه شامل «دادن تملک فرایند یادگیری به فراگیر، تشویق کار گروهی و تبادل اندیشه بین افراد، یادگیری اصیل، تأکید بر آموخته‌های پیشین، توجه به دیدگاه‌های مختلف، خودارزیابی، مسأله‌محوری و نقش تسهیل‌گری معلم» می‌باشد که در مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از «هرگز، به ندرت، گاهی اوقات، اغلب و تقریباً همیشه» به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. ضریب Cronbach's Alpha برای کل پرسش‌نامه، ۰/۹۴ و پایایی آزمون مجدد، ۰/۹۰ گزارش شده است که حاکی از پایایی و همسانی درونی مناسب آن می‌باشد (۲۰).

ASAI: این مقیاس دارای ۲۵ سؤال در مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت (هرگز = ۱، به ندرت = ۲، گاهی اوقات = ۳، اغلب اوقات = ۴) است و در راستای خودشکوفایی دانشجو و میزان آگاهی با حداقل امتیاز ۲۵ و حداکثر امتیاز ۱۰۰ نمره‌گذاری می‌شود و ضریب Cronbach's Alpha آن ۰/۹۲ محاسبه شده است (۱۴). از آزمون Kolmogorov-Smirnov جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها استفاده شد. برای متغیرهای کمی مانند سن و معدل، میانگین و انحراف معیار محاسبه گردید. از ضریب همبستگی Pearson به منظور بررسی ارتباط خودشکوفایی و درک از محیط یادگیری و از آزمون Linear regression جهت پیش‌بینی متغیر خودشکوفایی از طریق متغیر درک محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی استفاده شد. همچنین، آزمون χ^2 برای تعیین ارتباط متغیرهای کیفی استفاده گردید.

در نهایت، داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ (version 26, IBM Corporation, Armonk, NY) مورد تجزیه

(۹۳/۸ درصد)، مؤنث (۸۰/۶ درصد) و ساکن خوابگاه (۷۵/۰ درصد) بودند. به منظور بررسی درک از محیط یادگیری و خودشکوفایی، میانگین نمرات محاسبه شد که در جداول ۱ و ۲ ارائه شده است.

و تحلیل قرار گرفت. لازم به ذکر است که در آزمون‌های انجام شده، درجه اطمینان ۹۵ درصد و سطح معنی‌داری $P < ۰/۰۵$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

نتایج نشان داد که میانگین سن دانشجویان، $۲۱/۵ \pm ۲/۲$ سال و معدل آنان، $۱۶/۶ \pm ۱/۵$ بود. همچنین، بیشتر پاسخگویان مجرد

جدول ۱: میانگین نمرات درک از محیط مبتنی بر سازنده‌گرایی و ابعاد آن در دانشجویان مورد بررسی

ابعاد	میانگین $\pm$ انحراف معیار	حداکثر	حداقل
تملک	$۴۷/۴۶ \pm ۶/۹۲$	۶۰	۲۱
کار گروهی	$۳۳/۱۴ \pm ۷/۸۶$	۴۸	۱۲
یادگیری اصیل	$۲۳/۳۰ \pm ۵/۹۳$	۳۶	۹
پیشین	$۲۰/۱۶ \pm ۴/۸۷$	۳۰	۱۱
دیدگاه مختلف	$۱۷/۲۵ \pm ۴/۳۳$	۲۴	۶
خودارزیابی	$۱۷/۸۵ \pm ۳/۹۲$	۲۴	۹
مسأله‌محوری	$۱۶/۲۵ \pm ۳/۹۰$	۲۴	۹
تحصیلگری	$۱۶/۶۸ \pm ۳/۵۶$	۲۴	۹
مجموع سازنده‌گرایی	$۱۹۱/۸۸ \pm ۳۰/۵۰$	۲۵	۱۳۰

۸۱/۲۳ به دست آمد که نشان دهنده خودشکوفایی قوی در این دانشجویان می‌باشد.

بر اساس داده‌های جدول ۲، نمره تمام زیرمجموعه‌های پرسش‌نامه به جزء مسأله‌محوری، در محدوده حد بالای نمره بود. میانگین نمره خودشکوفایی در دانشجویان مورد بررسی،

جدول ۲: میانگین خودشکوفایی در دانشجویان مورد بررسی

خود شکوفایی	حداقل	حد اکثر	میانگین $\pm$ انحراف معیار
۳۷/۰۰	۱۰۲/۰۰	۸۱/۲۳ $\pm$ ۱۲/۹۹	

استفاده گردید که در تمامی ابعاد ارتباط معنی‌دار و مثبتی مشاهده شد ($P < ۰/۰۰۱$) (جدول ۳).

به منظور بررسی ارتباط درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی و خودشکوفایی، از ضریب همبستگی Pearson

جدول ۳: همبستگی خودشکوفایی با متغیر درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی و ابعاد آن با استفاده از آزمون

همبستگی Pearson در دانشجویان مورد بررسی

شاخص‌های آماری		خودشکوفایی
مقدار P	ضریب همبستگی	
< ۰/۰۰۱	۰/۵۴	درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی
	۰/۴۴	دادن تملک فرایند یادگیری به فراگیر
	۰/۳۹	تشویق کار گروهی و تبادل اندیشه بین افراد
	۰/۵۲	یادگیری اصیل
	۰/۳۱	تأکید بر آموخته‌های پیشین
	۰/۲۷	توجه به دیدگاه‌های مختلف
	۰/۳۸	خودارزیابی
	۰/۴۵	مسأله‌محوری
	۰/۵۰	نقش تسهیل‌گری معلم

متغیر درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی توانست خودشکوفایی را در دانشجویان رشته پرستاری پیش‌بینی کند. بر این اساس، ۳۰ درصد تغییرات ایجاد شده در خودشکوفایی توسط متغیر درک محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی پیش‌بینی می‌شود (جدول ۴).

نتایج نشان داد که ارتباط مثبت و معنی‌داری بین متغیر درک از محیط مبتنی بر سازنده‌گرایی و خودشکوفایی در دانشجویان رشته پرستاری وجود داشت. نتایج آزمون Linear regression جهت پیش‌بینی متغیر خودشکوفایی از طریق متغیر درک محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی حاکی از آن بود که نمره کل

جدول ۴: نتایج آزمون Linear regression به منظور پیش‌بینی متغیر خودشکوفایی از طریق متغیر درک محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی

متغیر پیش‌بین	B	خطای استاندارد	Beta	T	مقدار P
مقدار ثابت	۳۶/۴۶	۵/۵۱	-	۶/۶۱	< ۰/۰۰۱
درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی	۰/۲۳	۰/۰۲	۰/۵۴	۸/۲۲	
	R = ۰/۵۴	R ^۲ = ۰/۳۰	ADJ.R ^۲ = ۰/۲۹		

یادگیری به فراگیر، تشویق کار گروهی و تبادل اندیشه بین افراد، یادگیری اصیل، تأکید بر آموخته‌های پیشین، توجه به دیدگاه‌های مختلف، خودارزیابی و نقش تسهیل‌گری معلم، از سطح متوسط بالاتر بود و نشان دهنده آن است که دانشجویان درک بالایی از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی داشتند. این میانگین در مورد مسأله‌محوری، در حد متوسط رو به پایین بود. در جستجوی صورت گرفته، مطالعه‌ای که بر روی دانشجویان رشته پرستاری انجام شده باشد، یافت نشد. بنابراین، به مقایسه در سایر زمینه‌ها

در مورد ارتباط ویژگیهای فردی شرکت کنندگان در پژوهش با درک از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی و خود شکوفایی تفاوت معنی دار آماری مشاهده نشد ($P < 0.05$)

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که میانگین نمره درک دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان از محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی و ابعاد «یادگیری»، تملک فرایند

حسینی دولت‌آبادی و همکاران نیز در تحقیق خود بر روی دانشجویان دانشگاه گیلان، خودشکوفایی را به عنوان عامل مهمی در راهبردهای مقابله‌ای مؤثر عنوان کردند (۱۳).

در پژوهش حاضر، ارتباط مشخصات فردی و تحصیلی با میزان درک از محیط مبتنی بر سازنده‌گرایی و خودشکوفایی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج آزمون Independent t نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین میانگین نمره خودشکوفایی و درک از محیط مبتنی بر سازنده‌گرایی بر اساس ویژگی‌های جمعیت‌شناختی وجود نداشت. در مطالعه ثناگو و همکاران، میزان خودشکوفایی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در دانشجویان مؤنث و خوابگاهی بیشتر بود (۲۸). علت تفاوت نتایج می‌تواند به جامعه مورد بررسی و تعداد نمونه‌ها مرتبط باشد. همچنین، در تحقیق مذکور، کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مد نظر بودند (۲۸). در مورد ارتباط درک از محیط یادگیری با ویژگی‌های فردی در پژوهش‌هایی که در این زمینه انجام شده، ارتباط ویژگی‌های فردی گزارش نشده است.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین متغیر درک از محیط مبتنی بر سازنده‌گرایی با خودشکوفایی در دانشجویان رشته پرستاری ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت. Shipunova و همکاران نقش خودشکوفایی را در سازگاری با محیط یادگیری الکترونیک مؤثر دانستند (۲۱). Aktaş و Karabulut با انجام تحقیقی به این نتیجه رسیدند که درک دانشجویان از محیط یادگیری بالینی با انگیزش دانشگاهی و تصمیم‌گیری بالینی ارتباط دارد (۲۲). نتایج پژوهش نیلی احمدآبادی و مصطفی‌زاده نشان داد که استفاده از رویکرد سازنده‌گرایی در آموزش بالینی مامایی (کارآموزی و کارورزی)، باعث ارتقای سطح علمی و رضایت و اعتماد به نفس دانشجویان رشته مامایی و یادگیری عمیق و ماندگار و استقلال عمل آن‌ها می‌شود. با توجه به رویکرد سازنده‌گرایی، آموزش در حوزه مامایی باید مبتنی بر محیط‌های واقعی و ابزارهای عملی باشد و علاوه بر آن، لازم است نقش دانشجویان به عنوان نقش فعال و مشارکت‌جو و نقش مدرسان به عنوان تسهیل‌گر برای آماده‌سازی محیط پررنگ گردد (۱۹). با توجه به مشابهت آموزش پرستاری و مامایی، نتایج مطالعه نیلی احمدآبادی و مصطفی‌زاده

پرداخته می‌شود. نتایج بررسی حاضر با یافته‌های تحقیق کارشکی و همکاران در دانشجویان غیر پزشکی دانشگاه فردوسی مشهد (۲۴) همسو بود.

در پژوهش Gherissi و همکاران در تونس بر روی دانشجویان رشته مامایی و بهداشت زنان بر اساس نظرسنجی‌ها، بر مدل سازنده‌گرایی تأکید گردید و از آن به عنوان یک رویکرد کارآمد در سرویس‌های خدمات بهداشت زنان نام برده شد (۲۵). Tadesse و همکاران نیز در مطالعه خود بر روی دانشجویان اتیوپی، بر محیط سازنده‌گرا تأکید نمودند و آن را موجب پیشرفت تحصیلی دانستند (۲۶). با توجه به این که از دانشجویان رشته پرستاری انتظار می‌رود که در موقعیت‌های مختلف با تفکر نقادانه به حل مشکل بپردازند، بهتر است در شیوه‌های تدریس، از رویکردهای دانش‌محور مبتنی بر حل مسأله و به ویژه در محیط‌های شبیه‌سازی شده و سپس در محیط‌های واقعی استفاده گردد تا دانشجویان در این زمینه توانمندی کافی را کسب کنند. نتایج تحقیق کرمی و سیلانه که با هدف طراحی محیط‌های یادگیری کارآموزی از آشوبناک تا سازنده‌گرا انجام گردید، نشان داد که با اتخاذ رویکرد سازنده‌گرایانه و کل‌نگر در طراحی محیط‌های یادگیری، کارآموزی مسایل و پروژه‌های واقعی محیط کار، محور فعالیت‌های کارآموزی قرار می‌گیرد و محیط‌های کنونی به سمت سازنده‌گرایی حرکت می‌کنند (۲۷).

نتایج میانگین نمره خودشکوفایی در پژوهش حاضر نشان دهنده خودشکوفایی قوی دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان می‌باشد. ثناگو و همکاران در مطالعه خود بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان، اظهار داشتند که خودشکوفایی دانشجویان در سطح خوب و عالی بود (۲۸) که با یافته‌های بررسی حاضر همخوانی داشت. شفیع‌پور مطلق و ملاحمدی در تحقیق خود، میزان خودشکوفایی معلمان دوره متوسطه اصفهان را متوسط گزارش کردند (۲۹) که با نتایج پژوهش حاضر مغایرت دارد. البته با توجه به تفاوت جامعه مورد بررسی، این تفاوت قابل انتظار است. همچنین، در مطالعه Ay و Yurttas در ترکیه، از موانع خودشکوفایی به عنوان عامل مهم در انتخاب رشته دانشجویان رشته پرستاری نام برده شده است (۲۳).

شده است. با این حال، مدرسان می‌توانند در اجرای برنامه راه‌اندازی یک پروژه و پدیده مبتنی بر ذهن خلاق همکاری نمایند. انتظار می‌رود محیط‌های سازنده‌گرا به ایجاد فضای مشارکت و همکاری بین دانشجویان کمک کنند، قدرت حل مسأله را افزایش دهند و فرصت استدلال و بروز خلاقیت را فراهم نمایند تا انعطاف‌پذیری یک محیط کارآموزی یادگیری معنی‌دار و اثربخش را رقم بزنند. با توجه به نتایج مطالعه حاضر که نمره کل متغیر درک محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی توانست خودشکوفایی را در دانشجویان رشته پرستاری پیش‌بینی کند، انتظار می‌رود که محیط یادگیری سازنده‌گرا بتواند موجب رشد و توسعه دانشجویان رشته پرستاری در محیط‌های آموزشی شود و علاقمندی به پیشرفت تحصیلی در بخش‌های مختلف آموزشی و پژوهشی و انتخاب شغل را به دنبال داشته باشد.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد و در قالب طرح تحقیقاتی شماره 400000284 بدون حمایت مالی و با کد اخلاق IR.KMU.REC.1400.309 بوده است. نویسندگان بدیوسیه از کلیه دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه کمال تشکر و قدردانی را دارند.

تضاد منافع: نویسندگان مقاله هیچگونه تضاد منافی ندارند.

(۱۹) با اهداف بررسی حاضر همسو بود. همچنین، یافته‌های تحقیق برزگر بفروئی و همکاران نشان داد که محیط یادگیری سازنده‌گرا موجب کسب نتایج بهتر در پیشرفت تحصیلی و افزایش اثربخشی کلی آموزش می‌شود (۳) که با توجه به تأثیر مثبت روش، با نتایج پژوهش حاضر همخوانی داشت.

با توجه به نتایج مطالعه حاضر، به نظر می‌رسد استفاده از شیوه‌های یادگیری دانشجویان محور با واقعیت‌های عملی و آموزش‌های عینی، مشارکت فعال یادگیرنده و نقش تسهیل‌گری استاد به جای نقش منتقل‌کننده اطلاعات و استفاده از پروژه‌های محیط واقعی، می‌تواند در ایجاد محیط سازنده‌گرایی نقش مهمی داشته باشد و به دلیل رشد تفکر نقادانه، منجر به خودشکوفایی شود. تحقیق حاضر بر روی دانشجویان رشته پرستاری انجام شد. پیشنهاد می‌گردد پژوهش‌های مشابه برای سایر دانشجویان علوم پزشکی نیز انجام شود. همچنین، بهتر است نظر استادان در مورد محیط یادگیری مبتنی بر سازنده‌گرایی، خودشکوفایی دانشجویان و عوامل تأثیرگذار بر آن‌ها بررسی شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به ماهیت آموزش رشته پرستاری، استفاده از نوعی برنامه درسی که دانشجویان را با محیط یادگیری واقعی درگیر کند و ضمن کمک به آن‌ها، برای استقلال همواره پشتیبان و راهنمای آنان باشد، ضروری به نظر می‌رسد. هرچند که در برنامه‌های درسی در حال اجرا به ویژه در سال‌های اخیر به این نکته توجه

References:

1. Seif AA. Introduction to learning theories. Tehran: Doran Pub; 2010: 239-351. [In Persian]
2. Hosseini Nasab E, Sharifi H. A study of the relationship between learning and creativity skills with third grade high-school male and female students' academic achievement in Boukan in 2009-2010. Journal of Instruction and Evaluation. 2011; 3(12): 7-28. [In Persian]
3. Barzegar Befrouei K, Shabanian S, Shirjahani. The Relationship between Perception of Constructive Learning Environment and Metacognitive Awareness of Female Students. Proceedings of the 2th National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies; 1992 Jun 5; Tehran, Iran. 2015. [In Persian]
4. Bradshaw C, Tighe SM, Doody O. Midwifery students' experiences of their clinical internship: A qualitative descriptive study. Nurse Educ Today. 2018 Sep;68:213-217. doi: 10.1016/j.nedt.2018.06.019. [PMID: 29966883]
5. de Kock A, Slegers P, Voeten MJM. New Learning and the Classification of Learning Environments in Secondary Education. Review of Educational Research. 2004; 74(2): 141-70. doi:10.3102/00346543074002141.
6. Mayer SJ. Dewey's dynamic integration of Vygotsky and Piaget. Education and Culture. 2008; 24(2): 6-24. doi:10.1353/eac.0.0026.

7. Kumari VSN. Constructivist Approach To Teacher Education: An Integrative Model For Reflective Teaching. *i-manager's Journal on Educational Psychology*. 2014; 7(4): 31-40. <https://doi.org/10.26634/jpsy.7.4.2655>.
8. Abedini M, Mansouri S, Asadnia M, Mirzaghale M. Teaching approaches based on constructivism an appropriate teaching approach in medical sciences. *Research in Medical Education*. 2015; 7(1):73-8. doi: 10.18869/acadpub.rme.7.1.73. [In Persian]
9. Elhampour F, Ganji H, Abolmaali Alhosani KH. Comparing academic achievement, academic engagement, hardiness and perceived classroom environment among female and male students. *Journal of School Psychology*. 2019;8(3):7-25. [In Persian]
10. Polyzois I, Claffey N, Mattheos N. Problem-based learning in academic health education. A systematic literaturereview. *Eur J Dent Educ*. 2010 Feb;14(1):55-64. doi: 10.1111/j.1600-0579.2009.00593.x. [PMID: 20070800]
11. Woolley NN, Jarvis Y. Situated cognition and cognitive apprenticeship: A model for teaching and learning clinical skills in a technologically rich and authentic learning environment. *Nurse Educ Today*. 2007 Jan;27(1):73-9. doi: 10.1016/j.nedt.2006.02.010. [PMID: 16624452]
12. Hof B. The turtle and the mouse: how constructivist learning theory shaped artificial intelligence and educational technology in the 1960s. *History of Education*. 2021; 50(1): 93-111. doi:10.1080/0046760X.2020.1826053.
13. Hosseini Dowlatabadi F, Sadeghi A, Saadat S, Khodayari H. Relationship between self- efficacy and self- actualization with coping strategies among students. *Research in Medical Education*. 2014; 6(1):10-8. doi:10.18869/acadpub.rme.6.1.10. [In Persian]
14. Esmaeil Khani F, Najarian B, Mehrabizadeh Honarmand M. Construction and validation of a scale for the measurement self-actualization. *Journal of Humanities*. 2001; 11(39): 1-20. [In Persian]
15. Najafi M, Baseri A. Relationship of Perceived Social Support and Self-actualization with Life Expectancy in the Elderly in Tehran. *J Educ Community Health*. 2018; 4(4): 56-64. doi: 10.21859/jech.4.4.56. [In Persian]
16. Bagherian Sehlavani F, Rahnama Falavarjani F, Shafiei M. A Study of the Relationship between Self-Prosperity and Self-Esteem with Identity Styles in Adolescents in Isfahan. *Proceedings of the 4th International Conference on New Research Achievements in Social Sciences, Educational Sciences and Psychology*; 2019 Jun 19; Isfahan, Iran. 2019: 187.
17. Neto M. Educational motivation meets Maslow: Self-actualisation as contextual driver. *Journal of Student Engagement: Education Matters*. 2015;5(1); 18-27.
18. Haghani F, Masoomi R. Overview of learning theories and its applications in medical education. *Iran J Med Educ*. 2011; 10(5):1188-97. [In Persian]
19. Nili Ahmadabadi M, Mostafa Zadeh F. Teaching the structure of constructivism: An appropriate method of teaching internships and internships for midwifery students. *Studies in Psychology and Educational Sciences*. 2019 (5)2:84-98.[In Persian]
20. Haghayeghi M, Karshaki H. Construction and validation of a questionnaire for students' perception of socially constructive learning environment. *Educational measurement and evaluation studies*. 2015; 5(11):91-119. [In Persian]
21. Shipunova OD, Berezovskaya IP, Smolskaia NB. The Role of Student's Self-actualization in Adapting to the e-Learning Environment. *Proceedings of the Seventh International Conference on Technological Ecosystems for Enhancing Multiculturality, TEEM 2019*; 2019 Oct 10; León, Spain. 2019: 745-50. doi:10.1145/3362789.3362884.
22. Aktaş YY, Karabulut N. A Survey on Turkish nursing students' perception of clinical learning environment and its association with academic motivation and clinical decision making. *Nurse Educ Today*. 2016 Jan;36:124-8. doi: 10.1016/j.nedt.2015.08.015. [PMID: 26417713]
23. Ay E, Yurttaş A. Investigation of the Relationship between their Self-Actualization Obstacle and Career Choice of Nursing Student. *International Journal of Caring Sciences*. 2020; 13(3): 2219-31.
24. Kareshki H, Ghalbash S, Tatari Y. Role of Perception of the Constructivist Learning Environments on Students' Achievement Goals. *New Educational Approach*. 2016;11(1):1-20.
25. Gherissi A, Tinsa F, Soussi S, Benzarti A. Teaching research methodology to student midwives through a socio-constructivist educational model: The experience of the high school for science and health techniques of Tunis. *Midwifery*. 2016 Feb;33:46-8. doi: 10.1016/j.midw.2015.10.015. [PMID: 26651328]
26. Tadesse T, Melese W, Ferede B, Getachew K, Asmamaw A. Constructivist learning environments and forms of learning in Ethiopian public universities: testing factor structures and prediction models. *Learning Environments Research*. 2022; 25: 75–95. doi:10.1007/s10984-021-09351-4.
27. Karami M, Seilaneh A. Analysis of the apprenticeship curriculum: from Chaotic to Constructivist learning environments. *Foundations*

- of Education. 2015; 5(1): 71-88. doi: 10.22067/fe.v5i1.38571. [In Persian]
28. Sanagu A, Taghavee A, Behnampoor N, Baiky F. Survey the Status of Self-Actualization and the Related Factors among Students of Golestan University of Medical Sciences in 2015. *Research in Medical Education*. 2016; 8(1):22-8. doi:10.18869/acadpub.rme.8.1.22. [In Persian]
29. Shafeipourmotlagh F, Molla Ahmadi M. The Relationship between Using Self-Regulatory Skills and Educational Self-Esteem by Developing Perceived Mastermind's Curriculum in the Entrepreneur's School. *Educational researches*. 2020; 15(61): 63-84. [In Persian]